

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΕΚΤΟ ΤΜΗΜΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 11 Μαρτίου 2022, με την ακόλουθη σύνθεση: Μαρία Αθανασοπούλου, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Τμήματος, Κωνσταντίνα Ζώη και Βασιλική Πέππα (εισηγήτρια), Σύμβουλοι, Μαρία Μωυσιάδου και Ελένη Κατσούρα, Πάρεδροι με συμβουλευτική ψήφο,

Γραμματέας: Σοφία Κουτσοβούλου, Προϊσταμένη Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Για να δικάσει την από ... 2016 (με αριθμό βιβλίου δικογράφων .../...2016) αγωγή του ..., κατοίκου ..., οδός ..., ΤΚ ..., ο οποίος παραστάθηκε δια της πληρεξουσίας δικηγόρου του Όλγας Αγγελοπούλου (ΑΜ ΔΣΑ: 20393).

κατά του Ελληνικού Δημοσίου, που εκπροσωπεί νόμιμα ο Υπουργός Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε δια της Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Μαρίας Γραμματικάκη.

Το νομικό πρόσωπο με την επωνυμία «Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης» (Ε.Φ.Κ.Α.) και ήδη Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α), το οποίο εδρεύει στην Αθήνα και εκπροσωπείται νόμιμα, παραστάθηκε δια της Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Μαρίας Γραμματικάκη.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε, το Δικαστήριο άκουσε :

Την εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου και του e- Ε.Φ.Κ.Α., η οποία ζήτησε την απόρριψη της αγωγής.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε τηλεδιάσκεψη, κατ' εφαρμογή του άρθρου 295 παρ. 2 σε συνδυασμό με το άρθρο 357 του ν.4700/2020 (Α'127).

**Αφού μελέτησε τα στοιχεία του φακέλου και
έλαβε υπόψη**

Τα Πρακτικά της 8^{ης} Νοεμβρίου 2021 της Ολομέλειας της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

Σκέφθηκε σύμφωνα με τον νόμο

1. Με την ένδικη αγωγή, όπως το περιεχόμενο αυτής αναπτύχθηκε και το αίτημά της περιορίστηκε με το κατατεθέν στις ... (ήτοι εντός της χορηγηθείσας από το Δικαστήριο προθεσμίας) υπόμνημα, ζητείται, κατά το κύριο αίτημα αυτής, να αναγνωριστεί ότι το εναγόμενο Ελληνικό Δημόσιο οφείλει να καταβάλει στον ενάγοντα, στρατιωτικό συνταξιούχο από ... 2010, ως αποζημίωση κατ' άρθρο 105 ΕισΝΑΚ και νομιμοτόκως, το συνολικό ποσό των 41.285,50 ευρώ, που, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του, αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ των ποσών που έλαβε ως κύρια σύνταξη και των ποσών που θα ελάμβανε εάν δεν εφαρμόζονταν επί της συντάξεώς του οι διατάξεις των νόμων α) 3865/2010 (άρθρο 11 παρ. 2), β) 3847/2010 (άρθρο μόνο παρ. 1), γ) 4002/2011 (άρθρο 2 παρ. 14), δ) 4024/2011 (άρθρο 1 παρ. 10 α'), ε) 4051/2012 (άρθρο 1 παρ. 1), στ) 4093/2012 (άρθρο πρώτο παρ. Γ. Γ1 εδ. 31 και 32), ζ) 4093/2012 (άρθρο πρώτο παρ. Β. Β.3) και η) 4093/2012 (άρθρο πρώτο παρ. Β. Β.4), κατά το χρονικό διάστημα από 1.8.2010 έως 29.2.2016 για την πρώτη περίπτωση, από 1.8.2010 έως 31.12.2015 για τις δεύτερη και όγδοη, από 1.8.2011 έως 31.7.2012 για την τρίτη, από 1.11.2011 έως 29.2.2016 για την τέταρτη, από 1.1.2012 έως 29.2.2016 για την πέμπτη, από 1.8.2012 έως 29.2.2016 για την έκτη και από 1.1.2013 έως 29.2.2016 για την έβδομη.

2. Η κρινόμενη αγωγή ασκείται παραδεκτώς κατά του Ελληνικού Δημοσίου, το οποίο νομιμοποιείται σε κάθε περίπτωση παθητικώς. Τούτο, διότι με την αγωγή αυτή ο ενάγων, υπαγόμενος στο ειδικό συνταξιοδοτικό καθεστώς των δημοσίων λειτουργών, υπαλλήλων και στρατιωτικών [βλ. άρθρα 73 παρ. 2, 80 παρ. 1 και 98 παρ. 1 περ. δ' και στ' του Συντάγματος και άρθρο 1 του ν. 4387/2016 «Ενιαίο Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλειας – Μεταρρύθμιση ασφαλιστικού – συνταξιοδοτικού συστήματος (...)» (Α' 85), όπως ισχύει - ΕλΣυν Ολ. 1477/2021, 2020/2020, 137/2019], στο πλαίσιο του οποίου το Κράτος, ανεξαρτήτως των ειδικών διαρρυθμίσεων, είναι ο υπόχρεος για την καταβολή της σύνταξης, επιδιώκει, κατά το κεφάλαιο αυτής που αφορά τον ανακαθορισμό της σύνταξής του με βάση το άρθρο πρώτο παρ. Γ. Γ1 του ν.4093/2012, αποζημίωση για την αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη από την παράνομη άρνηση της συνταξιοδοτικής Διοίκησης να προβεί σε κανονισμό ή αναπροσαρμογή της σύνταξής του σύμφωνα με το Σύνταγμα και τις ισχύουσες διατάξεις (βλ. Ε.Σ. Ολ. 1346/2006, ΙΙΙ Τμ. 491/2018, 6834/2015, 3280/2012, 2559, 2616/2011,

2994/2009), ενώ κατά τα λοιπά κεφάλαια, επιδικώκει την ικανοποίηση χρηματικών αξιώσεων από συνταξιοδοτικό δικαίωμα, απορρεουσών από την ευθύνη των οργάνων της συνταξιοδοτικής διοίκησης κατά την εκτέλεση συνταξιοδοτικής πράξης (βλ. ήδη άρθρο 130 παρ. 1 περ. γ' του ν. 4700/2020 και ΕλΣυν Έκτο Τμ. 1004/2021). Επομένως, η ένδικη αγωγή πρέπει να εξετασθεί ως προς τη νομική και ουσιαστική της βασιμότητα, κατ' αντιμωλία των διαδίκων.

3. Με τον ειδικό, κατ' επιταγή το άρθρου 73 παράγραφος 2 του Συντάγματος, συνταξιοδοτικό νόμο 3865/2010 «Μεταρρύθμιση συνταξιοδοτικού Συστήματος του Δημοσίου και συναφείς διατάξεις» (Α' 120), ορίζεται στο άρθρο 11: «1. Από 1.8.2010 θεσπίζεται Εισφορά Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (ΕΑΣ) η οποία τηρείται σε λογαριασμό με οικονομική αυτοτέλεια, στο Ασφαλιστικό Κεφάλαιο Αλληλεγγύης Γενεών (...), το οποίο συστάθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 149 του νόμου 3655/2008 (...). Σκοπός του λογαριασμού είναι η κάλυψη ελλειμμάτων των κλάδων κύριας σύνταξης Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης (...). 2. α. Η ΕΑΣ παρακρατείται μηνιαία από τις συντάξεις που καταβάλλονται από το Δημόσιο ως εξής: α) Για συντάξεις από 1.400,01 € έως 1.700,00 €, ποσοστό 3%. β) Για συντάξεις από 1.700,01 € έως 2.000,00 €, ποσοστό 4%. γ) Για συντάξεις από 2.000,01 € έως 2.300,00 €, ποσοστό 5%. δ) Για συντάξεις από 2.300,01 € έως 2.600,00 €, ποσοστό 6%. ε) Για συντάξεις από 2.600,01 € έως 2.900,00 €, ποσοστό 7%. στ) Για συντάξεις από 2.900,01 € έως 3.200,00 €, ποσοστό 8%. ζ) Για συντάξεις από 3.200,01 € έως 3.500,00 €, ποσοστό 9%. η) Για συντάξεις από 3.500,01 € και άνω, ποσοστό 10%. β. (...) Για τον προσδιορισμό του συνολικού ποσού της σύνταξης της προηγούμενης περίπτωσης της παραγράφου αυτής, λαμβάνεται υπόψη το ποσό της μηνιαίας σύνταξης, καθώς και τα συγκαταβαλλόμενα με αυτή ποσά του επιδόματος εξομάλυνσης του άρθρου 1 του νόμου 3670/2008 (Α' 117) και της τυχόν προσωπικής και αμεταβίβαστης διαφοράς. 3. α. Για την πρώτη κατηγορία το ποσό της σύνταξης μετά την παρακράτηση της εισφοράς δεν μπορεί να υπολείπεται των χιλίων τετρακοσίων ευρώ (1.400 €). β. (...) 5. Τα ποσά που παρακρατούνται με ευθύνη του Δημοσίου αποδίδονται στον Λογαριασμό του ΑΚΑΓΕ το αργότερο μέχρι το τέλος του επομένου, από την παρακράτηση, μήνα. 6. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού έχουν ανάλογη εφαρμογή και για τις χορηγίες και τα βοηθήματα που καταβάλλει το Δημόσιο».

4. Ακολούθως, με τον νόμο 3985/2011 «Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015» (Α'151) προβλέφθηκαν παρεμβάσεις στο πλαίσιο της δεύτερης δέσμης μέτρων για τη βιωσιμότητα του ασφαλιστικού συστήματος, οι οποίες υλοποιήθηκαν με τον νόμο 3986/2011 «Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015» (Α' 152). Ειδικότερα, προς τον

σκοπό της περαιτέρω μείωσης της επιχορήγησης του ασφαλιστικού συστήματος από τον κρατικό προϋπολογισμό, με το άρθρο 44 ορίστηκε, στην παράγραφο 10 αυτού: «Από 1.8.2011, τα ποσοστά των περιπτώσεων (β) έως και (η) της παραγράφου 2 του άρθρου 38 του ν[όμου] 3863/2010 (Α' 115), καθώς και του άρθρου 11 του ν[όμου] 3865/2010 (Α' 120) αναπροσαρμόζονται σε 6%, 7%, 9%, 10%, 12%, 13% και 14% αντίστοιχα» και στην παράγραφο 11: «α) Από 1.8.2011, στους συνταξιούχους του Δημοσίου, του ΝΑΤ και των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης (Φ.Κ.Α.) αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης που δεν έχουν συμπληρώσει το 60ό έτος ηλικίας, παρακρατείται επιπλέον μηνιαία εισφορά ως εξής: i. Για συντάξεις από 1.700,01 € έως 2.300,00 €, ποσοστό 6%. ii. Για συντάξεις από 2.300,01 € έως 2.900,00 €, ποσοστό 8% και iii. Για συντάξεις από 2.900,01 € και άνω, ποσοστό 10%. β) Οι παρακρατήσεις υπολογίζονται στο συνολικό ποσό της σύνταξης, όπως διαμορφώνεται μετά την παρακράτηση της Εισφοράς Αλληλεγγύης Συνταξιούχων της προηγούμενης παραγράφου (...) δ) Η παραπάνω παρακράτηση διακόπτεται τον επόμενο μήνα από τη συμπλήρωση του 60ού έτους ηλικίας. ε) Για την πρώτη κατηγορία το ποσό της σύνταξης μετά την παρακράτηση της επιπλέον εισφοράς δεν μπορεί να υπολείπεται των χιλίων επτακοσίων ευρώ (1.700 €). στ) Κατά τα λοιπά, ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 38 του ν. 3863/2010 και του άρθρου 11 του ν. 3865/2010». Οι ανωτέρω διατάξεις της παραγράφου 10 του άρθρου 44 του νόμου 3986/2011 επαναλήφθηκαν για τα ποσοστά του άρθρου 11 του νόμου 3865/2010 με την παράγραφο 13 του άρθρου 2 του νόμου 4002/2011 (Α' 180). Ενώ οι ρυθμίσεις της παραγράφου 11 του ίδιου άρθρου και νόμου επαναλήφθηκαν για τους συνταξιούχους του Δημοσίου, με τις διατάξεις του άρθρου 2 παράγραφος 14 του νόμου 4002/2011, ο οποίος όρισε: «14. α. Από 1.8.2011, από τους συνταξιούχους του Δημοσίου, που δεν έχουν συμπληρώσει το 60ό έτος της ηλικίας, παρακρατείται επιπλέον μηνιαία εισφορά ως εξής: i. για συντάξεις από 1.700,01 ευρώ έως 2.300,00 ευρώ, ποσοστό 6%, ii. για συντάξεις από 2.300,01 ευρώ έως 2.900,00 ευρώ, ποσοστό 8% και iii. για συντάξεις από 2.900,01 ευρώ και άνω, ποσοστό 10%. β. Για τον προσδιορισμό του συνολικού ποσού της σύνταξης της προηγούμενης περίπτωσης, λαμβάνεται υπόψη το ποσό της μηνιαίας βασικής σύνταξης, καθώς και τα συγκαταβαλλόμενα με αυτή ποσά του επιδόματος εξομάλυνσης του άρθρου 1 του ν. 3670/2008 (Α' 117) και της τυχόν προσωπικής και αμεταβίβαστης διαφοράς, αφαιρουμένου του ποσού της Εισφοράς Αλληλεγγύης Συνταξιούχων της προηγούμενης παραγράφου. γ. Εξαιρούνται της ανωτέρω εισφοράς όσοι αποστρατεύθηκαν με πρωτοβουλία της Υπηρεσίας, καθώς και όσοι λαμβάνουν με τη σύνταξή τους το επίδομα ανικανότητας του άρθρου 54 του π.δ.169/2007 ή συνταξιοδοτούνται με βάση τις διατάξεις των νόμων 1897/1990 (Α' 120) και 1977/1991 (Α' 185). δ. Η παραπάνω παρακράτηση διακόπτεται τον επόμενο μήνα από τη συμπλήρωση του 60ού έτους ηλικίας. ε. Για την πρώτη κατηγορία το ποσό της σύνταξης μετά την

παρακράτηση της επιπλέον εισφοράς δεν μπορεί να υπολείπεται των χιλίων επτακοσίων (1.700) ευρώ. στ. Κατά τα λοιπά, ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 11 του ν. 3865/2010».

5. Με την 244/2017 απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η οποία εκδόθηκε με τη διαδικασία του άρθρου 108Α του π.δ/τος 1225/1981, κρίθηκε ότι οι διατάξεις του άρθρου 11 του ν. 3865/2010, με τις οποίες επιβλήθηκε Εισφορά Αλληλεγγύης στις συντάξεις του Δημοσίου και, συνακόλουθα, και οι διατάξεις των άρθρων 44 παρ. 10 του ν. 3986/2011 και 2 παρ. 13 του ν. 4002/2011, με τις οποίες αυξήθηκε το ύψος της επίμαχης εισφοράς για τους συνταξιούχους του Δημοσίου, είναι αντίθετες προς τις ρυθμίσεις των άρθρων 2 παρ. 1, 4 παρ. 1 και 5, 5 παρ. 1, 22 παρ. 5 και 25 παρ. 1 και 4 του Συντάγματος και τις από αυτές απορρέουσες αρχές της ισότητας ενώπιον του νόμου, της ισότητας στα δημόσια βάρη, της ασφάλειας δικαίου, της προβλεψιμότητας, της προστατευόμενης εμπιστοσύνης και της αναλογικότητας.

6. Με την ίδια απόφαση, προς αποτροπή αιφνιδιασμού του Ελληνικού Δημοσίου και προς διασφάλιση της δημοσιονομικής ισορροπίας του Κράτους, ως χρονικό σημείο επέλευσης των αποτελεσμάτων της διάγνωσης της αντίθεσης των κρίσιμων διατάξεων προς τις ανωτέρω συνταγματικές διατάξεις, ορίστηκε ο χρόνος δημοσίευσης της εν λόγω απόφασης (8.2.2017), με αποτέλεσμα να μην υφίσταται βάση για την άσκηση νέων αγωγών προς ικανοποίηση των αξιώσεων που έχουν γεννηθεί από την προαναφερθείσα αιτία μέχρι του χρόνου αυτού μόνον για όσους δεν εκδήλωσαν μέχρι την ως άνω ημερομηνία πρόθεση δικαστικής επιδίωξης των σχετικών απαιτήσεων. Ο ανωτέρω όμως περιορισμός δεν ισχύει για όσους είχαν ασκήσει σχετικά ένδικα βοηθήματα μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία (βλ. σχετ. ΕλΣυν II Τμ. 1403/2020).

7. Με την 668/2022 απόφαση του παρόντος Έκτου Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου σε Επταμελή Σύνοψη κρίθηκε ότι α) οι διατάξεις των άρθρων 44 παρ. 11 του ν. 3986/2011 και 2 παρ. 14 του ν. 4002/2011, με τις οποίες επιβλήθηκε επιπλέον εισφορά στους συνταξιούχους που δεν έχουν συμπληρώσει το 60^ο έτος της ηλικίας τους, η οποία στηρίζεται στην ίδια αιτιολογική βάση και έχει θεσπισθεί για τον ίδιο σκοπό με την Εισφορά Αλληλεγγύης Συνταξιούχων, αντιβαίνουν για τους ίδιους λόγους με αυτούς που διατυπώνονται στην 244/2017 απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στα αναφερόμενα στην προηγούμενη σκέψη άρθρα του Συντάγματος και στις απορρέουσες από αυτά αρχές και (β) το ζήτημα της αντισυνταγματικότητας των εν λόγω διατάξεων δεν απαιτείται να παραπεμφθεί στην Ολομέλεια, κατ' εφαρμογή των άρθρων 100 παρ. 5 του Συντάγματος και 161 του ν. 4700/2020, διότι οι κρίσεις της 244/2017 απόφασης της Ολομέλειας περί της αντισυνταγματικότητας της επιβολής

της Εισφοράς Αλληλεγγύης Συνταξιούχων στους συνταξιούχους του Δημοσίου ισχύουν αυτούσιες και για την επιβολή της έχουσας την αυτή φύση με την Εισφορά Αλληλεγγύης Συνταξιούχων και παρακρατούμενης υπέρ του ίδιου ειδικού λογαριασμού του ΑΚΑΓΕ, εισφοράς των άρθρων 44 παρ. 11 του ν. 3986/2011 και 2 παρ. 14 του νόμου 4002/2011.

8. Ο ν. 4024/2011 «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, ενιαίο μισθολόγιο - βαθμολόγιο, εργασιακή εφεδρεία και άλλες διατάξεις εφαρμογής του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012-2015» (Α' 226), στην παράγραφο 10 του άρθρου 1, με τίτλο «Ρύθμιση συνταξιοδοτικών θεμάτων του Δημοσίου», ορίζει: «α. Από 1.11.2011 στους συνταξιούχους του Δημοσίου, οι οποίοι δεν έχουν συμπληρώσει το 55ο έτος της ηλικίας, μειώνεται κατά 40% το ποσό της μηνιαίας κύριας συντάξεως που υπερβαίνει τα 1.000 ευρώ. Η κατά τα ανωτέρω μείωση διακόπτεται από την πρώτη του επόμενου μήνα από εκείνο κατά τον οποίο συμπληρώνεται το 55ο έτος της ηλικίας. Όσοι δεν εμπίπτουν στην ανωτέρω μείωση, μειώνεται κατά 20% το ποσό της μηνιαίας κύριας σύνταξής τους που υπερβαίνει τα 1.200 ευρώ».

9. Ο ν. 4051/2012 «Ρυθμίσεις συνταξιοδοτικού περιεχομένου και άλλες επείγουσες ρυθμίσεις εφαρμογής του Μνημονίου Συνεννόησης του ν. 4046/2012» (Α' 40) ορίζει στο άρθρο 1: «1.α. Από 1.1.2012 για τους συνταξιούχους του Δημοσίου, γενικά, αναπροσαρμόζεται με μείωση κατά 12% το ποσό της μηνιαίας κύριας σύνταξης που υπερβαίνει τα χίλια τριακόσια (1.300) ευρώ. β. Για τον προσδιορισμό του ποσού της σύνταξης της προηγούμενης περίπτωσης, λαμβάνεται υπόψη το μηνιαίο ποσό της κύριας σύνταξης, όπως αυτό είχε διαμορφωθεί κατά την 31.12.2011. Τα ανωτέρω έχουν ανάλογη εφαρμογή και για όσους συνταξιοδοτούνται μετά την ανωτέρω ημερομηνία. γ. Η ανωτέρω μείωση θα αρχίσει από τη σύνταξη μηνός Μαΐου 2012, τα δε οφειλόμενα ποσά για το χρονικό διάστημα από 1.1.2012 μέχρι 30.4.2012 θα παρακρατηθούν σε οκτώ (8) ισόποσες μηνιαίες δόσεις αρχής γενομένης από τη σύνταξη μηνός Μαΐου 2012».

10. Όπως έχει κριθεί (Ελ.Συν. Ολ.1975/2021 σκέψεις 45 έως 48, Πρακτικά της Ολομέλειας της 10ης Γενικής Συνεδριάσεως της 3.6.2015 και της 5ης Γενικής Συνεδριάσεως της 29.3.2017), οι προαναφερόμενες διατάξεις της παραγράφου 10 του άρθρου 1 του ν. 4024/2011 στο σύνολό της και του άρθρου 1 παρ. 1 εδ. α' του ν. 4051/2012 είναι συμβατές με τις αρχές που απορρέουν από τα άρθρα 4 παρ. 1 και 5 και 25 παρ. 1 α' του Συντάγματος, καθώς και το άρθρο 1 του (πρώτου) Προσθέτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ.

11. Με τις διατάξεις του άρθρου μόνου του ν. 3847/2010 με τίτλο «Επανακαθορισμός των επιδομάτων εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα και

του επιδόματος αδείας για τους συνταξιούχους και βοηθηματούχους του Δημοσίου» (φ. 67 Α'), που άρχισαν να ισχύουν από την 1.6.2010, ορίσθηκαν, μεταξύ άλλων, τα εξής: «1. Τα επιδόματα εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα και το επίδομα αδείας, που προβλέπονται από οποιαδήποτε γενική ή ειδική διάταξη νόμου ή κανονιστική πράξη για τους συνταξιούχους και βοηθηματούχους του Δημοσίου γενικά, χορηγούνται εφόσον ο δικαιούχος έχει υπερβεί το 60ό έτος της ηλικίας του και το συνολικό ποσό της μηνιαίας καταβαλλόμενης σύνταξης δεν υπερβαίνει τα δύο χιλιάδες πεντακόσια (2.500) ευρώ, το ύψος τους δε καθορίζεται ως εξής: α) Το επίδομα εορτών Χριστουγέννων, τετρακόσια (400) ευρώ. β) Το επίδομα εορτών Πάσχα, διακόσια (200) ευρώ. γ) Το επίδομα αδείας, διακόσια (200) ευρώ. (...) 2. (...) 5. α. (...) β. Εάν η καταβαλλόμενη σύνταξη με συνυπολογισμό των επιδομάτων της παραγράφου 1 υπολογιζόμενη σε δωδεκάμηνη βάση, υπερβαίνει κατά μήνα το ποσό των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ, τα εν λόγω επιδόματα καταβάλλονται μέχρι του ορίου των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ με ανάλογη μείωσή τους. (...)».

12. Η Ολομέλεια του Δικαστηρίου έκρινε με την 1388/2018 απόφασή της ότι οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου μόνου του ν. 3847/2010, κατ' εφαρμογή των οποίων έπαυσαν, από 1.6.2010 και εφεξής, να καταβάλλονται στους συνταξιούχους του Δημοσίου κάτω των 60 ετών στο σύνολό τους, καθώς και στους συνταξιούχους του Δημοσίου άνω των 60 ετών που λαμβάνουν μηνιαία σύνταξη υπερβαίνουσα το ποσό των 2.500 ευρώ, τα επιδόματα εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα, καθώς και το επίδομα αδείας, δεν αντίκεινται στα άρθρα 2 παρ. 1, 4 παρ. 1 και 5, 17, 22, 25 παρ. 1 και 3, 28 παρ. 1 και 2, 36 παρ. 2 του Συντάγματος, ούτε στο άρθρο 1 του (πρώτου) Προσθέτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ και στην αρχή της αναλογικότητας, ούτε στα άρθρα 15 παρ. 1, 17 και 31 παρ. 1 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

13. Με την παράγραφο Α' του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 «Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016» (Α' 222/12.11.2012) εγκρίθηκε το μεσοπρόθεσμο πλαίσιο για την άσκηση της δημοσιονομικής πολιτικής του Δημοσίου. Σε εφαρμογή του μεσοπρόθεσμου αυτού προγράμματος, μειώθηκαν με τις διατάξεις των περιπτώσεων 13-36 της υποπαραγράφου Γ.1 του άρθρου πρώτου του προαναφερόμενου ν. 4093/2012, αναδρομικά από 1.8.2012, όλα τα χαρακτηρισθέντα από τον νομοθέτη ως «ειδικά μισθολόγια», βάσει των οποίων αμείβονται διάφορες κατηγορίες λειτουργών και υπαλλήλων, επηρεάζοντας αναλόγως και τις συντάξιμες αποδοχές (βασικός μισθός και επιδόματα, που βάσει ειδικών συνταξιοδοτικών διατάξεων συνυπολογίζονται σε αυτές) όσων από τους ανωτέρω είχαν ήδη καταστεί συνταξιούχοι. Ειδικά για τα στελέχη των ενόπλων δυνάμεων και των

σωμάτων ασφαλείας με τις περιπτώσεις 31 και 32 της ως άνω υποπαραγράφου Γ.1. του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, αντικαταστάθηκαν αναδρομικά από 1.8.2012 οι διατάξεις των άρθρων 50 παρ. 2 και 3 και 51 παρ. 3 έως 8α και παρ. 10 του ν. 3205/2003.

14. Ακολούθως, με την παράγραφο 1 του άρθρου 86 του ν. 4307/2014 (Α΄ 246/15.11.2014), που εκδόθηκε σε συμμόρφωση προς τις 2192-2196/2014 αποφάσεις της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, με τις οποίες είχε κριθεί ότι οι διατάξεις του μισθολογίου των στρατιωτικών που θεσπίστηκαν με τον ν. 4093/2012 αντίκεινται προς την απορρέουσα εμμέσως από τις διατάξεις των άρθρων 45, 23 παρ. 2 και 29 παρ. 9 του Συντάγματος αρχή της ιδιαίτερης μισθολογικής μεταχείρισης των στρατιωτικών, καθώς και προς τις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 5 και 25 παρ. 4 του Συντάγματος, καταργήθηκαν από τότε που ίσχυσαν οι διατάξεις των περιπτώσεων 31, 32 και 33 της υποπαραγράφου Γ.1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, που αφορούν τους στρατιωτικούς, ενώ με την παρ. 2 του ίδιου άρθρου αντικαταστάθηκαν από 1.8.2012 οι διατάξεις των άρθρων 50 και 51 του ν. 3205/2003 (οι οποίες είχαν αντικατασταθεί από τις ήδη καταργούμενες διατάξεις του ν. 4093/2012) και θεσπίστηκαν νέοι βασικοί μισθοί, νέοι συντελεστές και νέα επιδόματα για τους στρατιωτικούς σε τέτοιο ύψος, ώστε να αναπληρωθούν κατά το ήμισυ οι απώλειες που είχαν επέλθει στις μισθολογικές αυτές παροχές με τον ν. 4093/2012. Με την δε παράγραφο 3 του άρθρου 86 του ν. 4307/2014 δόθηκε εξουσιοδότηση στους αρμόδιους υπουργούς να καθορίσουν, με κοινή απόφασή τους, τον χρόνο και τη διαδικασία καταβολής των αναπροσαρμοσμένων αποδοχών και συντάξεων, καθώς και της διαφοράς αποδοχών και συντάξεων που απορρέει από τις νέες αυτές μισθολογικές διατάξεις για το χρονικό διάστημα από 1.8.2012 έως και 31.12.2014. Κατ' εξουσιοδότηση της διάταξης αυτής εκδόθηκε η οικ2/88371/ΔΕΠ/17.11.2014 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εθνικής Άμυνας, Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και Ναυτιλίας και Αιγαίου (Β΄ 3093/18.11.2014), με την οποία προβλέπεται, πλην άλλων, ότι οι προκύπτουσες διαφορές συντάξεων που αφορούν στο από 1.7.2014 έως 31.12.2014 χρονικό διάστημα θα καταβληθούν στις 22.12.2014 με τη σύνταξη μηνός Ιανουαρίου 2015 (άρθρο 1 παρ. 2), ενώ οι διαφορές σύνταξης που αφορούν στο από 1.8.2012 έως 30.6.2014 χρονικό διάστημα θα καταβληθούν σε 36 μηνιαίες ισόποσες δόσεις, η πρώτη από τις οποίες θα καταβληθεί με τη σύνταξη μηνός Φεβρουαρίου 2015 (άρθρο 2).

15. Με την 4707/2015 απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ενόψει των ανωτέρω διατάξεων του άρθρου 86 του ν. 4307/2014, κρίθηκε ότι οι πράξεις με τις οποίες αναπροσαρμόστηκαν οι συντάξεις των στρατιωτικών συνταξιούχων, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 34 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα και με βάση τα μισθολογικά

δεδομένα του ν. 4093/2012 αναδρομικά από 1.8.2012, απώλεσαν το νόμιμο έρεισμά τους, αφού οι διατάξεις, κατ' εφαρμογή των οποίων εκδόθηκαν, καταργήθηκαν από τότε που ίσχυσαν.

16. Περαιτέρω, με την 137/2019 απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου κρίθηκε ότι οι ανωτέρω διατάξεις του άρθρου 86 του ν. 4307/2014 (σκέψη 5) με τις οποίες αποκαταστάθηκαν κατά το ήμισυ αναδρομικά, κατ' εφαρμογή του άρθρου 34 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα, οι συντάξεις των στρατιωτικών, είναι σύμφωνες με τις συνταγματικές διατάξεις με τις οποίες προστατεύεται το δικαίωμα στη σύνταξη των στρατιωτικών συνταξιούχων (άρθρα 73 παρ. 2 και 3, 80 και 98 παρ. 1 περ. δ' και στ' του Συντάγματος), καθώς και με το άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α..

17. Με το άρθρο πρώτο παράγραφος Β του ν. 4093/2012, που ισχύει από 1.1.2013 σύμφωνα με υποπαράγραφο Β.8 αυτού, ορίστηκαν μεταξύ άλλων τα εξής: «(...) Υποπαράγραφος Β.3. [όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 παρ. 2 του ν. 4111/2013 (Α' 18) με έναρξη ισχύος - σύμφωνα με την παράγραφο 5 του ίδιου άρθρου - από 19.11.2012] «α. Η μηνιαία σύνταξη ή το άθροισμα των μηνιαίων συντάξεων και μερισμάτων, άνω των 1.000 ευρώ, που καταβάλλονται από οποιαδήποτε πηγή και για οποιαδήποτε αιτία, μειώνεται ως εξής: Για συνολικό ποσό σύνταξης ή αθροίσματος συντάξεων: αα. Άνω των 1.000,00 ευρώ και έως 1.500,00 ευρώ, μειώνεται το σύνολο του ποσού κατά 5% και σε κάθε περίπτωση το ποσό που εναπομένει δεν μπορεί να υπολείπεται των 1.000,01 ευρώ. ββ. Από 1.500,01 ευρώ έως και 2.000,00 ευρώ, μειώνεται το σύνολο του ποσού κατά 10% και σε κάθε περίπτωση το ποσό που εναπομένει δεν μπορεί να υπολείπεται των 1.425,01 ευρώ. γγ. Από 2.000,01 ευρώ έως και 3.000,00 ευρώ, μειώνεται το σύνολο του ποσού κατά 15% και σε κάθε περίπτωση το ποσό που εναπομένει δεν μπορεί να υπολείπεται των 1.800,01 ευρώ και δδ. Από 3.000,01 ευρώ και άνω, μειώνεται το σύνολο του ποσού κατά ποσοστό 20% και σε κάθε περίπτωση το ποσό που εναπομένει δεν μπορεί να υπολείπεται των 2.550,01 ευρώ. β. Για τον προσδιορισμό του ποσοστού μείωσης λαμβάνεται υπόψη το ποσό της μηνιαίας βασικής σύνταξης ή των μηνιαίων βασικών συντάξεων όπως αυτά θα έχουν διαμορφωθεί την 31.12.2012 μετά την τυχόν παρακράτηση της εισφοράς αλληλεγγύης συνταξιούχων και της επιπλέον εισφοράς ..., καθώς και των τυχόν μειώσεων που επιβλήθηκαν με τις διατάξεις της παρ. 10 του άρθρου 1 του ν. 4024/2011 και του άρθρου 1 του ν. 4051/2012. γ. Σε περίπτωση συρροής συντάξεων το ποσό της μείωσης επιμερίζεται αναλογικά σε κάθε φορέα ή τομέα και αποτελεί έσοδο του οικείου ασφαλιστικού φορέα ή τομέα. δ. (...) Β.4. Τα επιδόματα εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα, καθώς και το επίδομα αδειάς που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 2592/1998 (Α' 57) και του άρθρου μόνου του ν. 3847/2010 (Α' 67) καταργούνται. (...)».

18. Με την 1389/2021 απόφαση της Ολομέλειας κρίθηκε ότι με τις ρυθμίσεις της υποπαραγράφου Β.4 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, με την οποία, κατ' εκτίμηση του δημοσιονομικού κόστους, καταργήθηκαν τα επιδόματα εορτών (Χριστουγέννων, Πάσχα) και το επίδομα αδειάς για τους συνταξιούχους του Δημοσίου, οι οποίοι εξακολουθούσαν να τα λαμβάνουν μετά τη διάταξη του άρθρου μόνου του ν. 3847/2010, δεν παραβιάζει τη δίκαιη ισορροπία μεταξύ των απαιτήσεων του γενικού συμφέροντος και της προστασίας των δικαιωμάτων των συνταξιούχων του δημοσίου και, συνεπώς, αυτή δεν αντίκειται στην κατοχυρωμένη από το άρθρο 25 παρ. 1δ του Συντάγματος αρχή της αναλογικότητας, ούτε στο άρθρο 1 του (πρώτου) Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ. Επίσης, κρίθηκε ότι η διάταξη αυτή δεν αντίκειται ούτε στα άρθρα 2 παρ. 1, 4 παρ. 1 και 5 του Συντάγματος και 25 παρ. 4 αυτού, ούτε στις συνταγματικές διατάξεις για το ειδικό συνταξιοδοτικό καθεστώς των δημοσίων λειτουργών, υπαλλήλων και στρατιωτικών και την απορρέουσα από αυτές αρχή της αναλογίας αποδοχών ενεργείας και σύνταξης, όπως ισχύει για κάθε κατηγορία.

19. Περαιτέρω, με την 1277/2018 απόφαση της Ολομέλειας κρίθηκε ότι οι διατάξεις της υποπαραγράφου Β.3 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, με τις οποίες επήλθαν μειώσεις στις συντάξεις του Δημοσίου, αντίκεινται προς τις ρυθμίσεις των άρθρων 4 παρ. 5 και 25 παρ. 1 του Συντάγματος και τις από αυτά απορρέουσες αρχές της ισότητας των πολιτών στα δημόσια βάρη και της αναλογικότητας, καθώς και προς τη συνταγματική αρχή της αναλογίας σύνταξης αποδοχών ενεργείας, όπως αυτή ισχύει για τους συνταξιούχους του Δημοσίου.

20. Ο ν. 4734/2020 (Α' 196) ορίζει στο άρθρο 33 αυτού, υπό τον τίτλο «Καταβολή ποσών μειώσεων συντάξεων Δημοσίου και Ν.Π.Δ.Δ.»: «1. Ποσά, τα οποία αντιστοιχούν σε περικοπές και μειώσεις κύριων συντάξεων συνταξιούχων του Δημοσίου, οι οποίες επιβλήθηκαν κατ' εφαρμογή της υποπαρ. Β.3 της παρ. Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (...) και αφορούν το χρονικό διάστημα από τις 11.6.2015 και μέχρι τη δημοσίευση του ν. 4387/2016 (...), καταβάλλονται άτοκα στους δικαιούχους (...). 2. Τα καταβαλλόμενα ποσά της παρ. 1 είναι ανεκχώρητα και ακατάσχετα στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής και ειδικής διάταξης, δεν δεσμεύονται και δεν συμψηφίζονται με βεβαιωμένα χρέη προς τη Φορολογική Διοίκηση και το Δημόσιο εν γένει, τους Δήμους, τις Περιφέρειες, τα Ασφαλιστικά Ταμεία ή τα Πιστωτικά Ιδρύματα. Κατά την καταβολή των ποσών της παρ. 1 δεν διενεργείται παρακράτηση φόρου, σύμφωνα με το άρθρο 60 του ν. 4172/2013 (...) ούτε παρακράτηση ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 43 Α του ν. 4172/2013. 3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ρυθμίζονται ο

τρόπος, η διαδικασία και οι λεπτομέρειες καταβολής των προς επιστροφή ποσών, η οποία ολοκληρώνεται έως την 31η Δεκεμβρίου 2020. 4. Με την καταβολή των ποσών της παρ. 1 οι αξιώσεις των συνταξιούχων του Δημοσίου για ποσά που αντιστοιχούν σε περικοπές, μειώσεις και καταργήσεις κύριων, επικουρικών συντάξεων, επιδομάτων αδείας και εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα, για το χρονικό διάστημα από 11.6.2015 έως τη δημοσίευση του ν. 4387/2016, δυνάμει του ν. 4093/2012, αποσβένονται. 5. Η παρ. 4 δεν καταλαμβάνει τις εκκρεμείς ενώπιον των δικαστηρίων δίκες κατά τον χρόνο της δημοσίευσης του παρόντος, ως προς τις αξιώσεις που υπερβαίνουν το καταβαλλόμενο ποσό της παρ. 1. 6. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται αναλόγως και για τους υπαλλήλους των Ο.Τ.Α. και των άλλων Ν.Π.Δ.Δ. που διέπονται από το ίδιο με τους δημοσίους υπαλλήλους συνταξιοδοτικό καθεστώς είτε οι συντάξεις τους βαρύνουν το Δημόσιο είτε τους οικείους φορείς (...).

21. Κατ' εξουσιοδότηση της ως άνω διατάξεως της παραγράφου 3 του άρθρου 33 του ν. 4734/2020 εκδόθηκε η Φ.11321/37311/1610/13.10.2020 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων «Επιστροφή ποσών μειώσεων συντάξεων δημοσίου τομέα» (Β' 4536/14.10.2020), με την οποία ορίστηκαν τα ακόλουθα: «Επιστρέφονται αναδρομικά ποσά συντάξεων που αντιστοιχούν στις πραγματοποιηθείσες μειώσεις των κύριων συντάξεων για το χρονικό διάστημα από 11.06.2015 έως και 12.05.2016, οι οποίες θεσπίστηκαν με τις διατάξεις της υποπαρ. Β.3 της παρ. Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (...)» (άρθρο 1). «Δικαιούχοι επιστροφής αναδρομικών ποσών είναι οι κατά το χρονικό διάστημα που ορίζεται στο άρθρο 1 της παρούσας συνταξιούχοι του Δημοσίου και οι συνταξιούχοι υπάλληλοι των ΟΤΑ και των ΝΠΔΔ που διέπονται από το ίδιο με τους δημοσίους υπαλλήλους συνταξιοδοτικό καθεστώς, είτε οι συντάξεις του βαρύνουν το Δημόσιο, είτε τους οικείους φορείς, (...)» (άρθρο 2 παρ. 1). «Ο e-ΕΦΚΑ, στον οποίο περιήλθαν σύμφωνα με το άρθρο 51 του ν. 4387/2016 οι εν γένει αρμοδιότητες που αφορούν στις συντάξεις του Δημοσίου διενεργεί επιστροφές στους συνταξιούχους που υπάγονται σε αυτόν (...)» (άρθρο 4). «1. Η καταβολή των επιστρεπτέων από τον e-ΕΦΚΑ ποσών γίνεται με εφάπαξ καταβολή μέχρι την 31η.12.2020. 2. (...) 3. Τα ανωτέρω ποσά καταβάλλονται άτοκα στους δικαιούχους (...)» (άρθρο 5).

22. Από τις ανωτέρω διατάξεις συνάγεται, πλην άλλων, ότι οι εκκρεμείς, κατά τη δημοσίευση του ν. 4734/2020, ενώπιον του Δικαστηρίου αγωγές, με αντικείμενο αναγόμενες στο χρονικό διάστημα από 11.6.2015 έως 12.5.2016 αξιώσεις των συνταξιούχων από την περικοπή της υποπαραγράφου Β.3 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, αποβαίνουν απορριπτέες, καθ' όσον για το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, επέρχεται απόσβεση διά ανανεώσεως των σχετικών

ενοχών (πρβλ. άρθρο 436 ΑΚ), με την πρωτογενή ρύθμιση με το άρθρο 33 του ν. 4734/2020 του τρόπου και του χρόνου εξοφλήσεως των οικείων αξιώσεων. Σε περίπτωση, άλλωστε, αμφισβητήσεως περί την καταβολή του επιστρεπτέου ποσού, ο δικαιούχος δύναται να ασκήσει εκ νέου αγωγή, ερειδόμενη πλέον όχι στην αντισυνταγματικότητα των ρυθμίσεων της υποπαραγράφου Β.3 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, αλλά στην παράβαση των διατάξεων του άρθρου 33 του ν. 4734/2020 και όσων λεπτομερώς, κατ' εξουσιοδότησή τους, ορίσθηκαν με τη Φ.11321/37311/1610/13.10.2020 κοινή υπουργική απόφαση. Συνεπεία δε του παρεπόμενου σε σχέση με την κύρια οφειλή, χαρακτήρα της απορρέουσας από την άσκηση της αγωγής αξιώσεως για τους τόκους επιδικίας, η απόσβεση της κύριας οφειλής συνεπιφέρει και την απόσβεση της αξιώσεως αυτής, ενώ, από την πρόβλεψη της άτοκης κατά τα ανωτέρω επιστροφής των οφειλομένων στους συνταξιούχους ποσών δεν διαταράσσεται η δίκαιη ισορροπία μεταξύ του γενικού συμφέροντος και της απαιτήσεως σεβασμού της περιουσίας των συνταξιούχων (ΕλΣυν Ολ.1975/2021 σκέψεις 110-111, 115-117).

23. Στην υπό κρίση υπόθεση αποδεικνύεται ότι ο ενάγων, που γεννήθηκε το έτος ..., είναι στρατιωτικός συνταξιούχος από ... 2010. Με την ένδικη αγωγή του, που ασκήθηκε πριν από τις 8.2.2017 (κατάθεση στις ... και επίδοση στο εναγόμενο στις ... 2016), ζητείται, κατά το κύριο αίτημα αυτής, να αναγνωριστεί ότι το εναγόμενο Ελληνικό Δημόσιο οφείλει να καταβάλει σε αυτόν, ως αποζημίωση κατ' άρθρο 105 ΕισΝΑΚ και νομιμοτόκως το συνολικό ποσό των 41.285,50 ευρώ που, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του, αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ των ποσών που έλαβε ως κύρια σύνταξη και των ποσών που θα ελάμβανε εάν δεν εφαρμόζονταν επί της συντάξεώς του οι διατάξεις των νόμων α) 3865/2010 (άρθρο 11 παρ. 2), β) 3847/2010 (άρθρο μόνο παρ. 1), γ) 4002/2011 (άρθρο 2 παρ. 14), δ) 4024/2011 (άρθρο 1 παρ. 10 α'), ε) 4051/2012 (άρθρο 1 παρ. 1), στ) 4093/2012 (άρθρο πρώτο παρ. Γ. Γ1 εδ. 31 και 32), ζ) 4093/2012 (άρθρο πρώτο παρ. Β. Β.3) και η) 4093/2012 (άρθρο πρώτο παρ. Β. Β.4), κατά το χρονικό διάστημα από 1.8.2010 έως 29.2.2016 για την πρώτη περίπτωση, από 1.8.2010 έως 31.12.2015 για τις δεύτερη και όγδοη, από 1.8.2011 έως 31.7.2012 για την τρίτη, από 1.11.2011 έως 29.2.2016 για την τέταρτη, από 1.1.2012 έως 29.2.2016 για την πέμπτη, από 1.8.2012 έως 29.2.2016 για την έκτη και από 1.1.2013 έως 29.2.2016 για την έβδομη. Όπως υποστηρίζει, οι ανωτέρω διατάξεις έρχονται σε αντίθεση με τις διατάξεις των άρθρων 2 παρ. 1, 4 παρ. 1 και 5, 22 παρ. 5, 25 παρ. 1 και 4 και 77 παρ. 2 του Συντάγματος, 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α., 70 παρ. 3 του Ευρωπαϊκού Κώδικα Κοινωνικής Ασφάλισης, 71 παρ. 3 της υπ' αριθ. 102 Διεθνούς Συμβάσεως Εργασίας, καθώς και με τις αρχές του κοινωνικού κράτους δικαίου, της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της αναλογικότητας.

24. Ενόψει των εκτεθέντων στις προηγούμενες σκέψεις, το Δικαστήριο κρίνει τα ακόλουθα:

A. Επί του κεφαλαίου της αγωγής που αφορά το αίτημα αποζημίωσης, κατ' άρθρον 105 ΕισΝΑΚ, λόγω της μειωτικής αναπροσαρμογής της συντάξεως του ενάγοντος με βάση το άρθρο πρώτο παράγραφος Γ. Γ1 του ν.4093/2012 ότι σε κάθε περίπτωση, το ήμισυ των απωλειών που είχαν επέλθει στις συντάξιμες αποδοχές του ενάγοντος με τον ν. 4093/2012 έχει ήδη ικανοποιηθεί με τις διατάξεις των παρ. 1 και 3 του άρθρου 86 του ν. 4307/2014 και την κατ' εξουσιοδότηση αυτών εκδοθείσα ΚΥΑ οικ2/88371/ΔΕΠ/17.11.2014, όπως προκύπτει και από τα ευρισκόμενα στον φάκελο της δικογραφίας εκκαθαριστικά συντάξεων, ενώ, περαιτέρω, κατά τα γενόμενα δεκτά από την Ολομέλεια του Δικαστηρίου, τα οποία εκτίθενται στις σκέψεις 15 και 16, οι διατάξεις του άρθρου 86 του ανωτέρω νόμου, με τις οποίες αφενός καταργήθηκαν αναδρομικώς οι διατάξεις του άρθρου πρώτου παρ. Γ. Γ1 του ν.4093/2012 και αφετέρου επανακαθορίστηκαν οι βασικοί μισθοί και κατ' επέκταση οι συντάξιμες αποδοχές των στρατιωτικών, δεν παραβιάζουν τις συνταγματικές διατάξεις με τις οποίες προστατεύεται το δικαίωμα στη σύνταξη των στρατιωτικών συνταξιούχων, ούτε άλλες υπερνομοθετικής ισχύος διατάξεις. Επομένως, δεν συντρέχει εν προκειμένω παράνομη πράξη του Ελληνικού Δημοσίου που να δημιουργεί δικαίωμα αποζημίωσης του ενάγοντος, κατ' άρθρον 105 ΕισΝΑΚ. Τούτο ισχύει ανεξαρτήτως του ότι με τα άρθρα 10 και 15 του ν. 4575/2018 (Α' 192) και την κατ' εξουσιοδότηση αυτών εκδοθείσα 170285/0092/5.12.2018 Κ.Υ.Α. «Καταβολή εφάπαξ χρηματικού ποσού στα πρόσωπα του άρθρου 15 του ν. 4575/2018» (Β' 5503/07.12.2018), ρυθμίστηκε η καταβολή και του υπολοίπου ημίσεος των ως άνω διαφορών συντάξεων, μέχρι το χρονικό σημείο έναρξης ισχύος των διατάξεων του ν. 4387/2016.

B. Επί των λοιπών κεφαλαίων της αγωγής: α) οι επίδικες περικοπές στη σύνταξη του ενάγοντος δυνάμει των διατάξεων των νόμων 3847/2010 (άρθρο μόνο παρ. 1), 4024/2011 (άρθρο 1 παρ. 10 α'), 4051/2012 (άρθρο 1 παρ. 1) και 4093/2012 (άρθρο πρώτο παρ. Β. Β.4), είναι νόμιμες, όπως αναλυτικώς αναφέρεται στις σκέψεις 10, 12 και 18, χωρίς τούτο να αντίκειται σε συνταγματικής ή υπερνομοθετικής ισχύος διατάξεις. β) Η αξίωση, τόσο ως προς το κεφάλαιο όσο και ως προς τους τόκους επιδικίας, από την παρακράτηση που προβλέπεται στις διατάξεις του άρθρου πρώτου παρ. Β. Β3 του ν.4093/2012, κατά το μέρος που αφορά το χρονικό διάστημα από 11.6.2015 έως 29.2.2016 έχει αποσβεσθεί λόγω του άρθρου 33 του ν. 4734/2020, όπως ειδικώς εκτέθηκε στη σκέψη 22.

25. Απομένουν οι αξιώσεις του ενάγοντος που αφορούν τις παρακρατήσεις επί της κύριας συντάξεώς του δυνάμει των διατάξεων των νόμων α) 3865/2010 (άρθρο 11 παρ. 2), β) 4002/2011 (άρθρο 2 παρ. 14) και, γ) 4093/2012 (άρθρο πρώτο παρ. Β. Β.3 για το χρονικό διάστημα έως

10.6.2015), η επιβολή των οποίων είναι μη νόμιμη, όπως εκτέθηκε στις σκέψεις 5, 6, 7 και 19. Για τις αξιώσεις αυτές το Δικαστήριο λαμβάνει υπόψη, πρώτον, ότι πρόκειται περί αξιώσεων που συναρτώνται με τη μη καταβολή στο ακέραιο νομίμως κανονισθείσας συντάξεως, επομένως υπόκεινται στη διετή παραγραφή της παραγράφου 5 του άρθρου 140 του ν. 4270/2020 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (...)», Α' 143, καθώς και την αντίστοιχη διάταξη της παραγράφου 5 του άρθρου 90 του ν. 2362/1995 (βλ. ΕλΣυν Ολ 1975/2021 σκέψη 101). Και δεύτερον, ότι από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι η παραγραφή των αξιώσεων αυτών έχει, σε κάθε περίπτωση, διακοπεί με την υποβολή των ... 2012 (για τις δύο πρώτες περικοπές) και ... 2013 (για την τρίτη περικοπή) ενστάσεων του ενάγοντος κατά των οικείων εκκαθαριστικών σημειωμάτων, ενώπιον του Α' Κλιμακίου του Δικαστηρίου, επί των οποίων ενστάσεων δεν έχει εκδοθεί ακόμη πράξη του Α' Κλιμακίου και ήδη απόφαση του αρμόδιου 5^{ου} Τμήματος του Δικαστηρίου. Επομένως, η εν λόγω παραγραφή δεν έχει εισέτι συμπληρωθεί, εξ αυτού δε τα περί πενταετούς παραγραφής υποστηριζόμενα από τον ενάγοντα προβάλλονται αλυσιτελώς.

26. Από τις διατάξεις των άρθρων 12, 227, 243, 244, 246 παρ. 2, 251 παρ. 1 και 2 και 252 του ν. 4700/2020 συνάγεται ότι το Δικαστήριο, εάν κρίνει ότι είναι αναγκαίο για τον σχηματισμό πλήρους δικανικής πεποίθησης, μπορεί να αναβάλει την οριστική του κρίση και να διατάξει την συμπλήρωση των αποδείξεων, καθορίζοντας, με την απόφαση για την διενέργεια συμπληρωματικής απόδειξης, πλην άλλων, τα αποδεικτικά μέσα και τον χρόνο περάτωσης της αποδεικτικής διαδικασίας.

27. Από τα στοιχεία του φακέλου και τα προσκομισθέντα από τον ενάγοντα στοιχεία δεν προκύπτουν τα επιμέρους ποσά των εν λόγω παρακρατήσεων για τα χρονικά διαστήματα α) από 1.7.2012 έως 30.9.2012 και, β) από 1.10.2013 έως 30.11.2015. Ενώ, ειδικώς για το χρονικό διάστημα από 1.12.2015 έως 29.2.2016 από τα προσκομισθέντα αντίγραφα των εκκαθαριστικών σημειωμάτων συντάξεων δεν προκύπτουν οι γενόμενες υπέρ ΕΑΣ κρατήσεις. Ενόψει των ανωτέρω ελλείψεων, το Δικαστήριο κρίνει ότι προκειμένου να προσδιορισθεί το ακριβές ύψος των οφειλόμενων στον ενάγοντα ποσών, πρέπει να αναβληθεί η έκδοση οριστικής απόφασης, ώστε να συμπληρωθούν, με επιμέλεια του ενάγοντος, τα στοιχεία του φακέλου με την προσκόμιση, εντός δύο μηνών από την κοινοποίηση της παρούσας σε αυτόν, των μηνιαίων εκκαθαριστικών σημειωμάτων κύριας συντάξεως για τα χρονικά διαστήματα από 1.7.2012 έως 30.9.2012 και από 1.10.2013 έως 29.2.2016. Για τα ίδια χρονικά διαστήματα το εναγόμενο δικαιούται σε ανταπόδειξη (άρθρο 243 παρ. 2 του ν.4700/2020).

28. Μετά την κατά τα ανωτέρω συμπλήρωση των στοιχείων του φακέλου, πρέπει να ορισθεί αρμοδίως νέα δικάσιμος για τη συζήτηση της

ένδικης αγωγής, να εγγραφεί η υπόθεση στο πινάκιο της νέας αυτής δικασίμου και να διαταχθεί η κλήτευση των διαδίκων σε αυτήν.

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει ό,τι κρίθηκε απορριπτέο.

Αναβάλλει την έκδοση οριστικής απόφασης.

Διατάσσει τη συμπλήρωση των στοιχείων του φακέλου εντός δύο μηνών από την κοινοποίηση της παρούσας στον ενάγοντα, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο σκεπτικό, τον ορισμό αρμοδίας νέας δικασίμου, μετά την κατάθεση των στοιχείων αυτών στη Γραμματεία του Τμήματος τούτου, την εγγραφή της υπόθεσης στο οικείο πινάκιο και τη νόμιμη και εμπρόθεσμη κλήτευση όλων των διαδίκων να παραστούν στη νέα αυτή δικάσιμο.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε με τηλεδιάσκεψη, στις 30 Ιουνίου 2022.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΜΑΡΙΑ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΠΕΠΠΑ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΣΟΦΙΑ ΚΟΥΤΣΟΒΟΥΛΟΥ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση, στο ακροατήριο του Δικαστηρίου, στις 9 Δεκεμβρίου 2022.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΜΑΡΙΑ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΣΟΦΙΑ ΚΟΥΤΣΟΒΟΥΛΟΥ